

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی خراسان شمالی

بیمارستان آیت الله هاشمی رفسنجانی شیروان

زونا و آبله مرغان

تهیه و تنظیم :

واحد آموزش سلامت همگانی

منابع:

برونر ۲۰۱۰- بلک و هولکس ۲۰۱۱- وونگ و مارلو ۹۱

بازنگری: فروردین ۱۴۰۰

درمان و مراقبت های پرستاری

طول دوره درمان ۷-۵ روز بسته به وضعیت بیماری می تواند تا ۱۰ روز ادامه یابد و در کسانی که دچار ضعف ایمنی هستند توصیه می شود دارو را طولانی مدت ادامه بدهند و در همان ابتدای بیماری سریعاً درمان شروع شود. درمان دارویی ضد ویروس: شامل آسیکلوویر تزریقی به مدت ۷ روز هر ۸ ساعت.

مواد استفاده از آسیکلوویر وریدی عبارتند از:

۱. کودکان و بالغین سالم که به عوارض آبله مرغان دچار شده اند.

۲. کودکان دچار نقض ایمنی مانند آنهایی که تحت درمان طولانی مدت، باکورتیکواستروئیدها قرار دارند. در حال حاضر به عفونت اولیه با واریسلا مبتلا شده اند.

۳. استفاده از پاسمان مرطوب و خنک و لوسین ها مانند کالامین درد و خارش را تسکین می دهد. قبل از استفاده از لوسیون ها آنها را به خوبی تکان دهید، و در جهت مسیر رشد مو آن را بمالید پوست را از نظر مشکل مورد بررسی قرار دهید.

۴. آنتی هیستامین ها برای کاهش درد و خارش و داروهای دیگر مانند کورتیکواستروئیدها برای کاهش التهاب ممکن است تجویز شود.

۵. اگر تب وجود دارد از استامینوفن استفاده شود به هیچ عنوان از آسپرین استفاده نکنید. زیرا آسپرین ممکن است در بروز عوارض مغزی در کودکانی که دچار عفونت ویروس هستند نقش داشته باشد.

۶. جداکردن (ایزوله) بیمار در زمان بروز علائم تا چند روز

پس از شروع درمان.

۷. هنگام وارد شدن در اتاق بیمار از ماسک و دستکش استفاده کنید.

۸. چک اوره و کراتین خون در زمان مصرف داروی آسیکلوویر به منظور جلوگیری از عوارض کلیوی همچنین مصرف زیاد مایعات و استفاده از مقدار زیاد سرم.

۹. برای تسریع در بهبود ضایعات تاولی و چرکی استفاده از محلول پرمنگنات پتاسیم در چند نوبت روزانه توصیه می شود.

چگونگی درمان خانگی آبله مرغان

*لباس های نازک و نخی به تن کنید و از لباس های زبر و رگم دوری کنید.

*داروها را به موقع مصرف کنید.

*خود را نخاراندید زیرا خارش باعث زخم شدن پوست و کاهش سرعت بهبودی و افزایش خطر بروز عفونت ها می شود.

*ناخن ها را کوتاه کنید. حمام روزانه با آب ولرم.

رژیم غذایی

اگر علائم آبله مرغان در دهان ظاهر شده از یک رژیم غذایی نرم استفاده کنید.

حمام جو دوسر کلوئیدی یا پودری یک مرهم قدیمی برای آرام کردن خارش آبله مرغان بوده و می تواند رد زونا نیز مفید باشد.

آبله مرغان و زونا:

بیماری آبله مرغان توسط ویروس واریسیلازوستر که از خانواده هرپس ویروس هست ایجاد می شود.

ویروس در سلولهای گره عصبی که معمولا اعصاب حسی هستند تثبیت می شود و خود به آبله مرغان مبتلا می شود این ویروس بعد از ایجاد آبله مرغان در همه ی افراد بصورت نهفته در مسیر رشته های حسی که از نخاع خارج می شوند جایگزین می شود در سالهای بعد به هر دلیلی که ایمنی بدن تضعیف شد یا دچار اختلال شود ویروسهای نهفته در گره های عصبی فعالی شده و بیماری زونا را ایجاد خواهد کرد.

عوامل فعال کننده زونا:

افزایش سن، تجویز داروهای سرکوب کننده ایمنی و کورتیکو استروئیدها، خستگی، اختلالات روانی، رادیوتراپی، پیوند مغز استخوان، پیوند کلیه و بیماران مبتلا به ایدز شانس ابتلا به زونا ۱۰ تا ۱۵ بار افزایش می یابد.

آبله مرغان:

عفونتی است که توسط ویروس بنام واریسیلازوستر ایجاد می شود و این عفونت (آبله مرغان) بسیاری مسری است و در اغلب موارد ایمنی برای تمام عمر ایجاد می کند.

روش انتقال:

۱- از طریق ترشحات حلق و بینی ۲ روز قبل از بروز ضایعات تا ۵ روز بعد از ضایعات (از ۲ روز قبل از بروز بثورات تا زمان دلمه بستن بثورات) بسیار مسری است دوره ی نهفتگی بین ۱۴-۱۷ روز است (حدود دو هفته).

۲- انتقال از طریق قطره های کوچک معلق در هوا یا تماس با مایع درون وزیکول و با تاول ها ایجاد می شود.

علائم بالینی:

کودکان در مرحله پیش درآمد بی حوصلگی، تب با شدت کم، سردرد و بیحالی دارند.

بعد از یک تا دو روز بیحالی اغلب تب کاهش یافته و یا از بین می رود و سپس ضایعات قرمز مخمل مانند که از تنه آغاز شده و به صورت واندام ها انتشار می یابند گسترش یافته و سریعا ضخم می شود و در کوتاه مدت حاوی چرک شده و پس از ۲ تا ۴ روز کبره خشک تشکیل خواهد شد و اگر دچار عفونت ثانویه نشود به تدریج بافت صورتی که نشانه بهبودی است، ایجاد خواهد شد. محل ضایعات شدیداً خارش دار می باشد.

سایر علائم:

خارش، سوزش، درد و مور مور شدن می باشد.

عوارض آبله مرغان:

عفونت پوست: شایعترین عارضه آبله مرغان اضافه شدن عفونت ثانویه باکتریال بروی ضایعات پوستی است. علت این عفونت خراشیدگی آنها به دنبال خاراندن می باشد همچنین برخی اوقات جای تاول در صورتی که تاول عفونی شود باقی می ماند.

عفونت ریه:

وخم رتین عارضه آبله مرغان است و اغلب بالغین را گرفتار می کند. معمولا ۵-۲ روز بعد از شروع بیماری با علائم تنگی نفس، سرفه و تندشدن تنفس و تب ظاهر می شود و ممکن است باعث نارسایی تنفسی شود.

سایر عوارض آبله مرغان:

عبارتند از عفونت مغز یا پردهای مغزی بوسیله ویروس واریسیلازوستر، التهاب قلب، قرنیه، مفاصل، کبد و لوزالمعده.

عارضه عصبی:

عدم تعادل (آتاکسی) ناشی از التهاب مخچه است.

آبله مرغان در حاملگی:

اگر مادر قبل از ۵ ماهگی دچار آبله مرغان شود حدود ۲٪ منجر به آسیب جنین خواهد شد که می تواند اختلال عضو، اختلال سیستم عصب مرکزی و نقص جسمی و حتی مرگ شود.

پیشگیری:

استفاده از واکسن دریچه سالم می تواند از بروز بیماری جلوگیری کند. استفاده از واکسنی بنام زوسترایمونوگلوبین در مادر حامله که بیماری در حال پیشرفت است از پیشرفت بیماری جلوگیری می کند.

استفاده از داروی آسیکلوویر برای مادر قبل از زایمان و برای نوزاد بعد از تولد روشی است برای کاهش بیماری در ضمن از سقط جنین نیز جلوگیری می کند.

لازم به ذکر است ابتلا بچه به آبله مرغان در بچگی راحت و سریع قابل درمان است و روشی است برای جلوگیری از ابتلا به آن در بزرگسالی که درمان مشکل تری را به همراه خواهد داشت.

